

OBSAH

Předmluva	5
Část I / Věda a výroba	11
Kapitola 1 <i>Společenský pokrok, vědeckotechnický pokrok a nová úloha vědy</i>	13
1. Vztah společenského a vědeckotechnického pokroku	13
2. Nová úloha vědy ve společenském pokroku. Vědeckospolečenský pokrok	15
3. Struktura společenského pokroku	18
4. Co je vědeckotechnický pokrok	23
Kapitola 2 <i>Jednota vědy, techniky a ekonomiky</i>	26
1. Nezbytnost organického spojení vědy a výroby	26
2. Určující význam efektivity a stimulování vědeckotechnického pokroku v procesu jeho komplexního řízení	29
3. Rozvoj organizačních forem spojení vědy s výrobou. Vztahy základního a aplikovaného výzkumu	35
Kapitola 3 <i>Vědeckotechnický pokrok jako rozhodující faktor intenzifikace reprodukčního procesu a úloha základního výzkumu</i>	39
1. Intenzifikace reprodukčního procesu a nezbytnost zvyšování účinnosti vědeckotechnického pokroku	39
2. Rostoucí úloha základního výzkumu a jeho hlavní úkoly	43
3. Rozvoj tvůrčího myšlení a tvůrčí atmosféry – nezbytný předpoklad rozvoje vědy a uplatňování jejích výsledků	47
Kapitola 4 <i>Realizace vědeckých poznatků ve výrobě jako národohospodářský úkol</i>	53
1. Realizace jako komplexní a diferencovaný proces	53
2. Fáze realizačního procesu	55
3. Realizace a reprodukční cykly. Koordinace výzkumu a výroby	61
Kapitola 5 <i>Urychlování procesu věda–technika–výroba a překážky v jeho jednotlivých fázích</i>	64
1. Zaměření vědeckovýzkumné činnosti a volba úkolů	64
2. Problémy institucionálního a organizačního uspořádání	68
3. Životnost techniky a absorpční schopnost ekonomiky	69
4. Úloha samotné výroby a jejího řízení	71
Část II / Sociálně ekonomická efektivity vědeckotechnického pokroku	75
Kapitola 6 <i>Podstata sociálně ekonomické efektivity vědeckotechnického pokroku</i>	77
1. Odlišná funkce vědeckotechnického pokroku v různých společenských podmínkách	77
2. Sociální důsledky vědeckotechnického rozvoje	80
3. Nezbytnost uplatňování kritéria sociálně ekonomické efektivity v rozvinuté socialistické společnosti	81
4. Vztah sociálního a ekonomického efektu nové techniky	83

Kapitola 7 <i>Problémy hodnocení efektivity vědeckotechnického pokroku</i>	85
1. Místo sociálních výsledků vědeckotechnického pokroku při hodnocení jeho absolutní a relativní ekonomické efektivity	85
2. Vicedimenzní hodnocení sociální a ekonomické efektivity vědeckotechnického pokroku	88
3. Peněžní hodnocení	90
4. Souměření efektů a agregace priorit	92
Kapitola 8 <i>Kritická analýza některých přístupů k modelování a hodnocení efektivity technického pokroku</i>	97
1. Technický pokrok v matematických modelech ekonomického růstu	97
2. Přezkoumání existujících kritérií pro vyhodnocování nové techniky a nové technologie	103
a) Obtíže spojené s měřením efektů nové technologie	103
b) Měření efektivity alternativ bez měření jejich efektu	104
c) Kritérium ekonomického efektu	105
d) Kritérium ekonomického efektu s dodatečnými omezeními	106
3. Peněžní algoritmus agregace efektů a nákladů (tradiční ekonomická kritéria)	107
Kapitola 9 <i>Přístupy ke komplexnímu vyhodnocování sociálně ekonomické efektivity vědeckotechnického pokroku</i>	110
1. Struktura sociálně ekonomického efektu nové techniky	110
a) Ekonomický efekt nové technologie	110
b) Sociální efekt	116
c) Ekologický efekt	117
d) Nová klasifikace směrů technického pokroku	118
2. Přístupy k vyhodnocování sociálně ekonomické efektivity variant	119
a) Možnosti měření sociálních efektů nové technologie	119
b) Metody komplexního vyhodnocování variant	121
c) Kvantitativní a kvalitativní charakteristiky	122
d) Relativní společenská důležitost charakteristik	123
Kapitola 10 <i>Národohospodářský efekt nové techniky</i>	125
1. Kritérium ekonomické efektivity nové techniky. Převedené náklady	125
2. Převedené náklady a faktor času	128
3. Zahrnování nákladů předvýrobní fáze	131
4. Diskuse k pojetí a výpočtu převedených nákladů	132
5. Metody měření ekonomických výsledků vyplývajících z využití vědeckotechnických poznatků	134
Kapitola 11 <i>Chozrasčotní efekt</i>	141
1. Vztah mezi národohospodářským a chozrasčotním efektem nové techniky	141
2. Ukazatele chozrasčotního efektu. Úloha zisku	143
3. Dělení chozrasčotního efektu mezi výrobce a spotřebitele	145
Kapitola 12 <i>Plánovaný a skutečný efekt nové techniky</i>	148
1. Potřeba zavedení ukazatelů plánovaného a skutečného efektu a jejich význam	148
2. Projektovaný, plánovaný a skutečný efekt na národohospodářské a chozrasčotní úrovni	151
3. Plánování ekonomického efektu nové techniky	155
4. Problémy evidence skutečného efektu nové techniky	158
Kapitola 13 <i>Hodnocení vlivu vědeckotechnického pokroku na růst národního důchodu</i>	160
Kapitola 14 <i>Technický pokrok a růst produktivity práce</i>	172
1. Proces růstu produktivity práce	172
2. Možnosti substituce	173

3. Efektivnost nové techniky	177
4. Produktivita práce a věková struktura výrobních základních fondů	180
Kapitola 15 <i>Způsoby měření efektivnosti strukturálních změn v národním hospodářství vyvolaných vědeckotechnickým pokrokem</i>	184
1. Kritéria měření efektivnosti strukturálních změn	184
2. Metody měření strukturálních změn a jejich efektivnosti	185
3. Metody měření sumární ekonomické efektivnosti strukturálních změn	192
Kapitola 16 <i>Otázky efektivnosti vědy (Kritické poznámky)</i>	196
Část III / <i>Vědeckotechnický pokrok a práce</i>	205
Kapitola 17 <i>Vědeckotechnický pokrok a rozvoj hlavní výrobní síly socialistické společnosti</i>	207
1. Dialektický vztah mezi rozvojem výrobních sil a rozvojem osobnosti pracujících. Úloha vzdělání	207
2. Fond vzdělání a rozvoje a kvalifikační struktury pracujících	211
3. Efektivní rozmísťování kvalifikovaných kádrů a vědecká organizace práce	214
4. Rostoucí úloha dalšího vzdělávání v období vědeckotechnického pokroku	218
Kapitola 18 <i>Změny v charakteru a obsahu práce v období vědeckotechnického pokroku</i>	221
Kapitola 19 <i>Vědeckotechnický pokrok a vývoj kvalifikace pracovních sil</i>	230
Část IV / <i>Řízení vědeckotechnického pokroku</i>	237
Kapitola 20 <i>Řízení vědeckotechnického pokroku a sociálně ekonomická efektivnost</i>	239
1. Objektivní podmíněnost zdokonalování systému řízení a nezbytnost komplexního přístupu	239
2. Hlavní směry zdokonalování plánovitého řízení rozvoje vědy a techniky	242
3. Sociálně ekonomická efektivnost jako kritériální funkce řízení vědeckotechnického rozvoje	244
Kapitola 21 <i>Komplexní programové plánování vědeckotechnického pokroku</i>	252
1. Všeobecné zásady	252
2. Metodologie programového plánování	256
Kapitola 22 <i>Organizační formy spojení vědy a výroby</i>	264
1. Integrace vědy a výroby — podstatný rys vědeckotechnické revoluce	264
2. Komplexní výzkumné ústavy	265
3. Vědeckovýrobní sdružení	266
4. Výrobní sdružení	269
5. Zaváděcí organizace	273
6. Vědeckotechnické komplexy při vysokých školách	275
Kapitola 23 <i>Ekonomické stimulování vědeckotechnického pokroku</i>	277
1. Hlavní zásady stimulování vědeckotechnického pokroku	277
2. Soustava chozrasčotu jako základ stimulování vědeckotechnického pokroku	278
3. Hodnocení výkonu podniku jako východisko ekonomického stimulování	280
4. Ekonomické cíle vědeckotechnického rozvoje a tvorba cen nových výrobků	283
Kapitola 24 <i>Zvýšení zainteresovanosti podniků a sdružení na osvojování nové techniky</i>	287
1. Stimulování technického pokroku a běžné výroby. Vztah k plánu	287
2. Uplatňování stupňovitých cen	288
3. Lepší využití fondu osvojování nové techniky	290
4. Kompenzace ztrát na pobídkových fondech v době osvojování nové techniky	292

5. Problematika jednotného fondu rozvoje vědy a techniky na úrovni odvětví, oborů a výrobních sdružení	293
6. Zajištění vyšší účinnosti pobídkových fondů a osobní hmotné zainteresovanosti	294
7. Stimulování výrobků nejvyšší kvality	295
8. Ověřování komplexního systému hmotné zainteresovanosti v elektrotechnickém průmyslu SSSR	297